

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 229/08-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. D., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 252/06 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 252/06 **p o r u š i l** základné právo spoločnosti L., a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Spoločnosti L., a. s., **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Spoločnosti L., a. s., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 7 939 Sk (slovom sedemtisícdeväťstotridsaťdeväť slovenských korún), ktorú je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. R. D., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2008 doručená sťažnosť spoločnosti L., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 252/06.

1. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že 15. júna 2006 podala žalobu na krajskom súde o preskúmanie zákonnosti postupu Katastrálneho úradu v B. (ďalej len „správny orgán“) č. 22/06-BP. Po podaní žaloby ju krajský súd vyzval na predloženie splnomocnenia na zastupovanie žalobcu a na zaplatenie súdneho poplatku, čo v súdom určenej lehote splnila. Žalovaný správny orgán sa k podanej žalobe vyjadril 5. októbra 2006. Od tejto doby krajský súd neurobil žiadny úkon a vo veci nekonal. Z toho dôvodu podala sťažnosť na prietahy predsedníčky krajského súdu, ktorá prostredníctvom podpredsedníčky tohto súdu listom z 13. februára 2008 oznámila, že jej sťažnosť na prietahy v konaní bola dôvodná.

Pretože krajský súd vo veci nekoná, žiadala, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Nečinnosťou Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn.: 1 S 252/06 prišlo k porušeniu práva obchodnej spoločnosti L., a. s., so sídlom v B., na súdnu a inú právnu ochranu a aby vec bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. *Obchodnej spoločnosti L., a. s. sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 500000,- Sk, ktoré je povinný odporca, Krajský súd v Bratislave, povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

3. *Krajskému súdu v Bratislave sa vo veci vedenej pod sp. zn.: 1 S 252/06 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.*

4. *Navrhovateľovi sa priznáva náhrada trov konania spočívajúca v náhrade trov advokátskeho zastúpenia v sume 7 940,- Sk (...), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. R. D. vo vedený vo (...) do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 229/08-11 z 27. mája 2008 prijal na ďalšie konanie sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 252/06 a v prevyšujúcej časti sťažnosť odmietol.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrila predsedníčka krajského súdu listom sp. zn. Spr 3324/2008 z 12. júna 2008, v ktorom uviedla:

„... vo veci sp. zn. 1 S 252/2006 bol vytyčený termín pojednávania na deň 09. 09. 2008 o 10,30 hodine. ... predmetný súdny spis bol Ústavnému súdu Slovenskej republiky zapožičaný listom zo dňa 13. 05. 2008 už aj s vytyčeným termínom pojednávania. S ohľadom na skutočnosť, že tunajší súd nemá súdny spis sp. zn. 1 S 252/2006 k dispozícii, nemôže sa k veci bližšie vyjadriť.“

V závere svojho podania predsedníčka krajského súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Na základe žiadosti ústavného súdu sťažovateľka listom z 10. júna 2008 uviedla, že takisto netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

3. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto

pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti, k nej pripojených listín a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu krajského súdu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1 S 252/06:

- 15. júna 2006 doručila sťažovateľka krajskému súdu žalobu, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu č. 22/06-BP z 27. marca 2006, jeho zrušenia a vrátenia veci správne mu orgánu na ďalšie konanie,
- 14. augusta 2006 krajský súd vyzval sťažovateľku na doloženie splnomocnenia k žalobe, predloženie rovnopisu napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a zaplatenie súdneho poplatku za návrh,
- 14. augusta 2006 vyzval krajský súd žalovaný správny orgán na predloženie vyjadrenia k žalobe sťažovateľky a na predloženie administratívneho spisu,
- 5. septembra 2006 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh,
- 2. októbra 2006 sťažovateľka doručila krajskému súdu splnomocnenie a rovnopisy rozhodnutí správneho orgánu,
- 5. októbra 2006 doručil krajskému súdu žalovaný správny orgán vyjadrenie k žalobe,
- 11. októbra 2006 doručil krajskému súdu žalovaný správny orgán administratívny spis,
- 1. februára 2008 podala sťažovateľka sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu,
- 13. februára 2008 podpredsedníčka krajského súdu sťažovateľke oznámila, že jej sťažnosť je dôvodná,
- 9. mája 2008 nariadil krajský súd pojednávanie na 9. september 2008.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy s tým odôvodnením, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 252/06 od 5. októbra 2006 neurobil do podania sťažnosti žiadny úkon a vo veci nekonal.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04, IV. ÚS 220/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého

kritéria považuje ústavný súd aj povahu veci. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Posúdením namietaného konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1 S 252/06 podľa prvého kritéria ústavný súd vyhodnotil, že konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložité. Opak netvrdil v konaní pred ústavným súdom ani krajský súd. Doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola závislá od zložitosti veci.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľky, pričom nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o jej podiele na zbytočných priťahoch v konaní pred krajským súdom vo veci sp. zn. 1 S 252/06. Sťažovateľka v primeranej lehote vyhovelá výzve krajského súdu na predloženie splnomocnenia pre jej zástupcu v konaní, doložila listiny, na predloženie ktorých bola krajským súdom vyzvaná, a zaplatila súdny poplatok za návrh. Správanie sťažovateľky preto neospravedlňuje nečinnosť krajského súdu.

3. Pri hodnotení konania podľa tretieho kritéria, ktorým je postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal z obsahu pripojeného spisu okresného súdu. Poukazujúc na uvedený chronologický prehľad doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že krajský súd vo veci v období od 14. augusta 2006, keď vyzval sťažovateľku na doloženie splnomocnenia, rovnopisu rozhodnutia a zaplatenie súdneho poplatku a žalovaný správny orgán na predloženie administratívneho spisu a vyjadrenia k žalobe, nevykonal vo veci žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu, a to až do 9. mája 2008, keď nariadil pojednávanie na 9. september 2008. Obaja účastníci výzvam krajského súdu vyhovelí a tieto riadne splnili, a to pokiaľ ide o sťažovateľku ešte 5. septembra 2006, keď zaplatila súdny poplatok za návrh, resp. 2. októbra 2006, keď doručila krajskému súdu splnomocnenie a rovnopisy rozhodnutí správneho orgánu, a pokiaľ ide o žalovaný správny orgán, ešte 5. októbra 2006, keď doručil krajskému súdu vyjadrenie k žalobe, resp. 11. októbra 2006, keď doručil krajskému súdu administratívny spis.

Krajský súd vo veci nekonal bez akéhokoľvek ospravedlniteľného dôvodu počas 19-ich mesiacov. Ako ospravedlnenie tohto prieťahu v konaní neuviedol ani krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 3324/2008 z 12. júna 2008 ústavnému súdu žiaden dôvod. Termín pojednávania vo veci na 9. september 2008 nariadil krajský súd až potom, ako sťažovateľka doručila sťažnosť ústavnému súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 66/02, IV. ÚS 204/03, I. ÚS 37/04) nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom jednorazový „výpadok“ v konaní súdu nesignalizuje možnosť zbytočných prieťahov v konaní.

Vzhľadom na to, že v tomto prípade je celková doterajšia dĺžka odvolacieho konania zjavne neprimeraná zložitosti, ako aj konkrétnym okolnostiam prípadu a je charakteristická predovšetkým úplnou a súvislou nečinnosťou krajského súdu počas minimálne 19-ich mesiacov, ktorú z hľadiska požiadavky zachovania základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nemožno ospravedlniť, ústavný súd konštatoval, že krajský súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 252/06 porušil základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože v konaní krajského súdu vedeného pod sp. zn. 1 S 252/06 po podaní sťažnosti ústavnému súdu bol v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti nariadený termín pojednávania, ústavný súd osobitným výrokom tohto nálezu už neprikazoval krajskému súdu, aby vo veci v ďalšom období konal bez zbytočných prietahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané finančné zadostučinenie v sume 500 000 Sk. Dôvodila tým, že v dôsledku nečinnosti krajského súdu a z toho vyplývajúcej nemožnosti vrátiť správne mu orgánu jeho administratívny spis, ktorý sa doteraz nachádza na krajskom súde, bolo znemožnené rozhodovanie iných štátnych orgánov v iných súvisiacich veciach, v ktorých je sťažovateľka navrhovateľom a v ktorých preto dochádza k prietahom pri rozhodovaní o právach sťažovateľky. Poukázala aj na to, že v dôsledku takto vzniknutej situácie, ktorú zapríčinil krajský súd, je sťažovateľka nútená vyhľadávať platenú právnu pomoc v súvisiacich konaniach, ktoré majú základ v rozhodnutí správneho orgánu napadnutého sťažovateľkou vo veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 1 S 252/06.

Vzhľadom na okolnosti danej veci dospel ústavný súd k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadostučinením. Ústavný súd preto uznal za dôvodné priznať sťažovateľke aj finančné zadostučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia základného práva sťažovateľky, ako aj s ohľadom na spôsob postupu krajského súdu v jej veci považuje za primerané v sume 30 000 Sk.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom JUDr. R. D. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich vyčíslil sumou 7 939 Sk spolu za dva úkony právnej pomoci urobené v roku 2008 podľa § 11 ods. 2 a § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších predpisov, t. j. 2-krát 3 176 Sk plus DPH z tejto sumy 1 207 Sk a 2-krát 190 Sk režijný paušál.

Trovy konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2008